

Zákon o elektronické evidenci tržeb

Stanovisko asociace

FESTAS – festivalová asociace z.s.

1/ Úvodem

K 1. březnu 2018 vstupuje v účinnost tzv. třetí vlna elektronické evidence tržeb (dále jen "EET") v souladu s § 37 písm. b) odst. 1 zákona o elektronické evidenci tržeb (dále jen „zákon o EET“). Právě do této skupiny spadá drtivá většina tržeb realizovaných v rámci venkovních hudebních festivalů (skupina NACE 56), které sdružuje asociace FESTAS – festivalová asociace z.s. (dále jen „FESTAS“). Následující materiál si klade za cíl upozornit na specifika podnikání v oblasti pořádání venkovních kulturních akcí, která je, jak jsme přesvědčeni, nutné zohlednit při aplikaci ustanovení zákona o EET. Aplikace zákona v současné podobě vytváří celou řadu zcela zásadních rizik, které mohou významným způsobem negativně ovlivnit jak podnikání v této oblasti, tak kulturní zážitky statisíců obyvatel České republiky právě v rámci hudebních festivalů.

2 / Specifika hudebních festivalů v rámci aplikace ustanovení zákona o EET

V kontextu zavádění zákona o EET v prostředí hudebních festivalů je nutné nejdříve vysvětlit technologický a logistický rámec hudebního festivalu. Obdobná akce vzniká během několika jednotek dnů takřkajíc na zelené louce, stejně rychle bezprostředně po svém skončení opět mizí. Z toho plynou dvě zásadní odlišnosti hudebních festivalů ve srovnání s většinou ostatních podnikatelských činností. Totiž jednorázovost činnosti a absence jakékoliv jinde standardní infrastruktury.

2.1 / Jednorázovost hudebního festivalu

Hudební festival probíhá jednou za rok a je zcela závislý na hladkém průběhu několika jednotek dnů jeho konání. O jeho úspěchu či neúspěchu rozhoduje celá řada faktorů, které při nejlepší vůli není možné ovlivnit. Například v případě nepřízně počasí festival navštíví významně méně návštěvníků, než s kolika pořadatel počítá na základě předchozích zkušeností a výsledkem víceméně celoroční práce je obrovská ekonomická ztráta. Právě s ohledem na jednorázovost festivalu tento naprostou většinu svého vybavení pronajímá od externích dodavatelů.

2.2 / Infrastruktura hudebního festivalu

Tuto část dokumentu by bylo možné shrnout poměrně jednoduše – žádná neexistuje. Jak již bylo výše zmíněno, hudební festival vzniká na místech bez přístupu k energetické nebo kabelové internetové infrastruktuře. Jako takový musí veškeré tyto energie a připojení zajišťovat zcela z vlastních zdrojů. V případě elektřiny využívá elektrocentrály a diselagregáty, internetové připojení je možné prakticky výhradně skrze GPRS sítě, které jsou zpravidla v rámci hudebních festivalů přetížené počtem uživatelů natolik, že mnohdy nezvládají ani odesílání sms zpráv, natož pak jakékoliv datové přenosy.

3 / Dopady Zákona o EET na hudební festivaly

Dopady aplikace Zákona o EET jsou pro hudební festivaly velmi významné. Jsme přesvědčeni, že splnění dílce zákona může pro celou řadu festivalů způsobit existenční problémy. Z toho důvodu níže podrobněji uvádíme dopady Zákona o EET na fungování hudebních festivalů.

3.1 / Pokladní zařízení

V současné době hudební festivaly obvykle nepoužívají pokladní zařízení. Tržby festivaly evidují jednoduše prostřednictvím “zrcadlení” zavezeného zboží na jednotlivá prodejní místa, uskutečněné tržby a množství zboží vráceného. Investice do pořízení či pronájmu pokladních zařízení je zde významně odlišná například od typického restauračního zařízení. To ke svému provozu potřebuje jednotky kusů podobných zařízení. Prodejní infrastruktura hudebního festivalu musí být připravena na obsluhu tisíců až desetitisíců návštěvníků festivalu v jeden okamžik. Proto nemají festivaly jednotky, ale desítky až stovky prodejních míst tak, aby byly schopné poptávku pokrýt.

Pro představu o této zátěži lze uvažovat o průměrném festivalu s návštěvností 8.000 diváků a dobou konání 2 dny. Takový festival ve svém průběhu realizuje v průměru okolo 150.000 transakcí. Při průměrné otevírací době festivalového areálu 16 hodin denně taková zátěž znamená přibližně 78 transakcí za každou minutu provozu festivalu. Pokud chce festival svým zákazníkům

poskytovat standardní servis zahrnující rozumnou dobu obsluhy bez nutnosti čekání v nekonečných frontách, musí mít k dispozici minimálně 50 prodejních míst, to znamená minimálně 50 pokladních zařízení.

Nejnižší prodejní cena zařízení splňující nároky Zákona o EET začíná na částce okolo 5.000 Kč bez DPH. Pro uvažovaný průměrný festival tak pouze investice do nákupu zařízení vychází minimálně na 250.000 Kč bez DPH. Nabízí se i možnost pronájmu zařízení . Podobné zařízení nabízí například značka Markeeta v ceně pronájmu zařízení splňujícího potřeby festivalu 1.490 Kč bez DPH za akci². V takovém případě náklady na pořízení pokladních zařízení vychází na 74.500 Kč bez DPH. Oproti již zmíněnému typickému restauračnímu zařízení jsou tak náklady vyšší až o dvouciferné násobky.

Mimo to je nutné uvést, že hudební festivaly probíhají v prostředí, které je pro jakoukoliv techniku velmi nehostinné. Pokladní zařízení zde budou v prašném prostředí, vystavené velmi vysokým teplotám, nebo naopak ve vlhkém a deštivém prostředí v případě nepřízně počasí. Z toho lze jednoznačně předpokládat významné snížení životnosti pokladních zařízení. V případě koupě tak bude každoročně vznikat nutnost zařízení dokupovat, v případě zápůjčky pak budou pořadatelé sankcionováni za poničené či zcela zničené zařízení ze strany pronajímatele. Na základě zkušeností s provozem obdobných zařízení v prostředí festivalů lze odhadnout, že v průměru dojde k poškození či zničení zařízení u 10% z nich. V případě ztráty či poškození zařízení lze předpokládat sankci ve výši hodnoty zařízení nového a tudíž náklady na pronájem zařízení stoupnou u předmětného festivalu o dalších minimálně 25.000 Kč + DPH.

3.2 / Konektivita

Zákon o EET předpokládá v základním režimu fungování evidence připojení pokladního zařízení k internetu, prostřednictvím kterého komunikuje se servery Finanční správy České republiky a získává unikátní fiskální kód pro danou tržbu. Tento systém je zajisté možné bez větších obtíží

¹ Zdroj: <https://www.alza.cz/search.htm?exps=eet%20pokladna#f&cst=0&pg=1&pn=1&prod=&sc=190>

² Zdroj: <https://www.markeeta.cz/zapujceni-markeety>

aplikovat u naprosté většiny povinných subjektů. U hudebních festivalů je situace s ohledem na jejich umístění mimo standardní kabelovou datovou síť značně odlišná.

V současné době existují tři možnosti internetového připojení pro pokladní zařízení. Nejspolehlivějším z nich je připojení tzv. drátové povětšinou typu ADSL/VDSL realizovaná skrze infrastrukturu telefonních kabeláží. Tento způsob lze s ohledem na absenci tohoto připojení v prostředí festivalů vyloučit okamžitě.

Druhým způsobem je připojení bezdrátové, obecně označované jako WIFI připojení, ať už prostřednictvím existující sítě operátora, nebo vytvořením sítě vlastní skrze satelitní připojení. S ohledem na odlehlost festivalových lokalit bohužel nepřipadá v úvahu ani připojení k existující WIFI síti operátora, operátoři logicky pokrývají území podle jeho obydlenosti a festivaly probíhají naopak v co nejméně obydlených oblastech, aby svou produkcí nerušili okolní obyvatele. Satelitní připojení je možné, ač rozhodně nenabízí 100% spolehlivost potřebnou k bezchybnému fungování například právě EET pokladen v online režimu. Zásadní nevýhodou tohoto připojení je také jeho cena. U vzorového festivalu vychází vytvoření připojení a především výstavba datové infrastruktury v rámci festivalu v rozmezí od 250 do 500 tisíc korun v závislosti především na lokalitě festivalu a členitosti jeho areálu³.

Poslední možností je pak připojení skrze datové sítě mobilních operátorů. Jak již bylo výše naznačeno, takový typ datového připojení je v prostředí hudebního festivalu sice objektivně dostupný, nicméně zcela nepoužitelný. Kvalita těchto sítí nejen v České republice, ale prakticky i kdekoliv jinde ve světě zdaleka nedosahuje potřebného výkonu k tomu, aby byla schopná dostatečně pokrýt místa s extrémní hustotou připojených zařízení tak, jak je tomu právě třeba na hudebních festivalech a připojení je zde extrémně kolísavé. Technické výpadky by tak byly naprosto samozřejmou součástí provozu po celou dobu jeho fungování a každý výpadek znamená s ohledem na vysokou koncentraci tržeb v krátkém časovém úseku extrémně vysoké ztráty na straně festivalu.

³ Uvedený odhad vychází z nezávazných poptávek dodavatelů, které lze v případě potřeby doložit

Zákon o EET v § 23 připouští tzv. evidenci ve zjednodušeném režimu, v rámci které *“je poplatník povinen údaje o evidované tržbě zaslat datovou zprávou správci daně nejpozději do 5 dnů od uskutečnění evidované tržby”*. Zjednodušený režim evidence samotný Zákon o EET připouští v případech prodeje zboží a služeb na palubě dopravních prostředků při pravidelné hromadné přepravě osob. Druhý odstavec §10 Zákona o EET připouští aplikaci zjednodušené evidence tržeb také tam, *“kde by evidování běžným způsobem znemožnilo nebo zásadně ztížilo plynulý a hospodárný výkon činnosti, ze které tyto tržby plynou. Tyto tržby stanoví nařízením vláda.”* S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že evidence v běžném režimu není v rámci festivalů možná, nicméně vládní nařízení, které by stanovovalo evidenci tržeb v rámci hudebních festivalů ve zjednodušeném režimu nebylo doposud přijato.

3.3 / Účtenky

Zákon o EET také zavádí v § 18 odst. 1 písm. b) povinnost poplatníka vydávat automaticky účtenku za každou evidovanou tržbu. Oproti dosavadní úpravě v §31 odst. 14 živnostenského zákona, která stanovuje povinnost vydání dokladu o prodeji zboží na žádost zákazníka, stanovuje Zákon o EET povinnost vydat účtenku za každou transakci i bez žádosti zákazníka.

Při dosavadní úpravě jsou samozřejmě všechna prodejní místa na festivalech připravena vydat zákazníkovi účtenku na jeho žádost, nicméně se tak děje dle zkušeností pořadatelů v naprostém minimu případů, zpravidla v jednotkách za celý festival. Nově stanovená povinnost vydávat účtenky automaticky přináší bohužel stejně jako u výše zmíněných dopadů v oblasti festivalů další významně větší zátěž, než je tomu u většiny ostatních poplatníků.

Kromě přímých nákladů spojených s tiskem účtenek a nákupem papíru přináší aplikace tohoto ustanovení zásadní sekundární náklady a důsledky. S ohledem na minimum případů, kdy doposud návštěvníci festivalů vyžadovali vystavení dokladu o koupi lze i přes opatření tzv. “účtenkové loterie” těžko očekávat zásadní změnu trendu spočívající v tom, že si návštěvníci budou hromadně účtenky ponechávat. Ze zkušenosti jasně plyne, že tyto účtenky budou návštěvníci pohazovat po festivalových areálech, čímž jednak zásadním způsobem zhorší

ekologickou stopu festivalu spočívající v objemu jím vyprodukovaného odpadu, jednak zásadně zvýší náklady festivalů na úklid areálů v průběhu i po skončení akce a v neposlední řadě také v rámci tohoto opatření bude docházet k produkci obrovského množství zcela zbytečně vyprodukovaného odpadu.

Hudební festivaly v České republice dlouhodobě sledují světové trendy v oblasti ekologie a snaží se snižovat svou ekologickou stopu. Jasným důkazem je například odbourávání spotřeby jednorázových plastů díky systémům vratných kelímků, vlastní systémy třídění vyprodukovaného odpadu a další. Naprostá většina festivalů také dbá na i průběžný úklid svých areálů tak, aby minimalizovala zátěž svého místa konání a vytvářela příjemné prostředí pro své návštěvníky. Jsme přesvědčení o tom, že doby, kdy většina festivalových areálů vypadala již po prvním dnu jako skládka odpadu jsou již dávno pryč a neměli bychom se k nim vracet. Jen v souvislosti s tím, aby byl zachován stávající standard čistoty festivalových areálů tak bude nutné významně zvýšit počty pracovníků úklidu a frekvenci jejich činnosti.

Nutno ilustrovat, že při průměrné gramáži vydávané účtenky 1 gram a počtu 150.000 evidovaných tržeb u výše uvedeného vzorového festivalu mluvíme o 150 kilogramech zcela zbytečně vyprodukovaného papírového odpadu. U největších festivalů může objem tohoto odpadu vyšplhat ještě významně výše. U průměrného festivalu odhadujeme nutnost navýšení rozpočtu na úklid areálu o 100.000 Kč.

3.4 / Personální zajištění

Na rozdíl od kupříkladu typického restauračního zařízení festival nedisponuje stálými zaměstnanci. Drtivá většina zaměstnanců je najímána v režimu dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr právě pouze na několik dnů konání tohoto festivalu. Většina festivalů se snaží tyto zaměstnance shánět v okolí míst svého působení, aby tak podpořila danou oblast a její pracovní trh. Tito zaměstnanci z velké většiny nejsou zvyklí pracovat s pokladními zařízeními a nemají pro jejich obsluhu potřebnou kvalifikaci.

Festival může najmout kvalifikované zaměstnance, kterých ovšem s ohledem na časté umístění zcela mimo velká města rozhodně nenajde ve svém okolí dostatek, tudíž bude muset čerpat z externích zdrojů zaměstnanců ze vzdálenějších míst. Tím dojde ke zvýšení nákladů na odměny kvalifikovaných pracovníků, ale zároveň také vzniknou nové náklady na dopravu a ubytování těchto zaměstnanců.

S ohledem na jednorázovost takové brigády je zároveň pro pořadatele festivalu velmi složité řešení otázky odpovědnosti zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli. Tuto skutečnost je nutné zmínit v souvislosti se sankcemi za porušení povinností plynoucích ze Zákona o EET, stanovenými §29 odst. 1 tohoto zákona. Pořadatel festivalu i při vynaložení veškeré snahy o důkladné proškolení zaměstnanců nemůže zaručit, že nevznikne situace kdy brigádník například v hlavních časech prodeje nápojů ve festivalových barech nezapomene zadat realizovanou tržbu do pokladního zařízení. Dle znění zákona je v takové chvíli pořadatel vystaven riziku sankce až 500.000 Kč bez možnosti přenést tuto odpovědnost na daného zaměstnance.

Celkové zvýšení nákladů na personální zajištění odhadujeme u výše uvedeného průměrného festivalu na 300.000 Kč.

3.5 / Dopady na prodej

Zákon o EET přidává do mechanismu prodeje v rámci hudebního festivalu nové činnosti, totiž zadání tržby do pokladního zařízení a vydání účtenky zákazníkovi. Ač se tyto činnosti mohou zdát jako zanedbatelné, v objemech prodejů hudebních festivalů rozhodně zanedbatelné nejsou. Odhadujeme, že tyto činnosti prodlouží celkovou dobu celého prodejního procesu o 30%, což znamená přibližně 8 vteřin na jednu transakci. Tento údaj vychází z pokusného měření doby transakce ve zjednodušeném režimu provedeného v rámci asociace FESTAS. Při 150.000 transakcích toto zdržení vytvoří 20.000 minut, neboli 333 hodin čistého času.

S tímto zdržením se festival může vypořádat významným navýšením počtu zaměstnanců a pokladních zařízení za cenu dalšího významného zvýšení nákladů implementace EET. Tato investice, která při průměrné hodinové sazbě brigádníka 120 Kč na hodinu činí v personálních

nákladech 39.960 Kč a při potřebném navýšení zařízení o 30% dalších 75.000 Kč v případě jejich nákupu a 22.350 Kč v případě pronájmu bez započítání nákladů na poničená zařízení, tak zatíží rozpočet festivalu dalším nákladem v rozmezí 62.310 Kč a 114.960 Kč.

Pokud festival do posílení personálního a technologického zázemí z těchto důvodů investovat nebude, způsobí tím značné rozhořčení svých návštěvníků, kteří budou muset významně déle čekat ve frontách jednotlivých prodejních míst. To se promítne jak v pověsti festivalu jako takového, tak v pověsti zákonodárce odpovědného za projekt EET.

Nutno také zmínit, že hudební festivaly často pronajímají prodejní místa v areálech externím podnikatelům, kteří zde prodávají jídlo a upomínkové předměty. Nezanedbatelnou část těchto podnikatelů tvoří obchodníci zahraniční, kteří obzvláště v případě žánrových festivalů v ČR působí právě pouze v rámci jednoho festivalu a prodávají například upomínkové předměty vystupujících zahraničních kapel. Tito prodejci s největší pravděpodobností na české hudební festivaly přestanou jezdit, protože se jim nevyplatí investovat do pokladních zařízení splňujících tuzemskou legislativu a seznamovat se s nimi. Festival tímto přijde o příjem z pronájmu těchto ploch zahraničním subjektům. Odhadovaná ztráta u průměrného festivalu v této oblasti činí 100.000 Kč.

4 / Závěrem

§12 odst. 4 Zákona o elektronické evidenci tržeb stanoví: *“Evidovanou tržbou nejsou také tržby, jejichž evidování běžným způsobem by znemožnilo nebo zásadně ztížilo plynulý a hospodárný výkon činnosti, ze které tato tržba plyne, pokud tuto překážku nelze odstranit evidováním tržeb ve zjednodušeném režimu. Tyto tržby stanoví nařízením vláda.”*

S ohledem na výše uvedené argumenty jsme přesvědčení o tom, že zatížení plynoucí z aplikace Zákona o EET v rámci hudebních festivalů jednoznačně zásadně ztěžuje plynulý a hospodárný výkon činnosti, ze které tržby festivalů plynou, v některých ohledech je zcela znemožňuje. Je pravdou, že část těchto komplikací je možné odstranit evidencí ve zjednodušeném režimu, ten však jednak doposud nebyl pro oblast hudebních festivalů schválen,

jednak ovšem odstraňuje pouze malou část komplikací, které aplikace Zákona o EET do prostředí hudebních festivalů přináší.

Považujeme za nezbytné zmínit také jedno ze základních práv garantovaných Listinou základních práv a svobod České republiky, totiž právo podnikat zaručené článkem 26 odst. 1. . Jsme přesvědčení, že legislativní opatření, které klade na jednu oblast podnikání násobně vyšší ekonomickou zátěž než na oblasti ostatní je jednoznačně v rozporu se základním právem občana České republiky vyvíjet podnikatelskou činnost. Jak vyplývá z přílohy č. 1 tohoto dokumentu, celková ekonomická zátěž průměrného hudebního festivalu způsobená EET minimálně 1.073.735 Kč bez DPH. Takový festival pracuje obvykle s rozpočtem okolo 10.000.000 Kč. Zátěž spojená s EET tak činí přes 10 % jeho celkového rozpočtu.

Z těchto důvodů považujeme za jediné možné řešení ustanovení trvalé výjimky ze Zákona o EET pro hudební festivaly nařízením vlády ve smyslu §12 odst. 4 Zákona o elektronické evidenci tržeb.

Marek Vohralík

Výkonný ředitel FESTAS, festivalová asociace z.s.

Přílohy

1/ Dopady Zákona o elektronické evidenci tržeb na průměrný festival v číslech

2/ Definice pojmu "hudební festival" pro účely tohoto dokumentu

3/ O FESTAS - festivalová asociace z.s.

1 / Dopady Zákona o elektronické evidenci tržeb na průměrný festival v číslech

První rok fungování EET

položka	nákup pokladen	pronájem pokladen
pokladní zařízení	250 000,00 Kč	74 500,00 Kč
sankce za rozbitá zařízení	0,00 Kč	25 000,00 Kč
datová infrastruktura (průměr)	375 000,00 Kč	375 000,00 Kč
náklady na tisk účtenek	10 000,00 Kč	10 000,00 Kč
navýšení nákladů na úklid	100 000,00 Kč	100 000,00 Kč
navýšení nákladů na personál	300 000,00 Kč	300 000,00 Kč
navýšení nákladů na zajištění stávající rychlosti obsluhy (průměr)	88 635,00 Kč	88 635,00 Kč
ztráta z úbytku zahraničních stánkařů	100 000,00 Kč	100 000,00 Kč
Náklady celkem	1 223 635,00 Kč	1 073 135,00 Kč

Další roky fungování EET

položka	nákup pokladen	pronájem pokladen
pokladní zařízení	0,00 Kč	74 500,00 Kč
sankce za rozbitá zařízení	0,00 Kč	25 000,00 Kč
nahrazení rozbitých pokladních zařízení z předchozího roku	25 000,00 Kč	0,00 Kč
datová infrastruktura (průměr)	375 000,00 Kč	375 000,00 Kč
náklady na tisk účtenek	10 000,00 Kč	10 000,00 Kč
navýšení nákladů na úklid	100 000,00 Kč	100 000,00 Kč
navýšení nákladů na personál	300 000,00 Kč	300 000,00 Kč
navýšení nákladů na zajištění stávající rychlosti obsluhy (průměr)	88 635,00 Kč	88 635,00 Kč
ztráta z úbytku zahraničních stánkařů	100 000,00 Kč	100 000,00 Kč
Náklady celkem	998 635,00 Kč	1 073 135,00 Kč

2/ Definice pojmu “hudební festival” pro účely tohoto dokumentu

Jako “hudební festival” chápeme pro účely tohoto dokumentu kulturní akci, jejíž program většinou tvoří hudební vystoupení. Jedná se o akci, na kterou je umožněn přístup široké veřejnosti po uhrazení vstupného, ať už na místě akce, nebo předem prostřednictvím předprodeje. Hudební festival je obvykle akcí vícedenní, jejíž návštěvníci obvykle na akci přespávají, ať již ve stálých ubytovacích kapacitách v okolí, nebo ve stanových městečkách festivalu.

3/ O FESTAS – festivalová asociace z.s.

Asociace FESTAS je profesním sdružením profesionálů v oblasti pořádání kulturních, převážně hudebních festivalů. Jejimi zakládajícími členy jsou festivaly Beats for Love, Benátská!, Brutal Assault, Let It Roll, Masters of Rock, Mighty Sounds, Rock for Church(ill) a Rock for People. Asociace je otevřená všem pořadatelům hudebních festivalů, kteří splňují základní podmínky členství a které stávající členové přijmou hlasováním za členy. Mezi nejdůležitější podmínky členství patří alespoň pětiletá historie konání členského festivalu.

Ambicí FESTAS je v první řadě komunikace s orgány státní zprávy, kterým chce poskytovat zpětnou vazbu z festivalového trhu v procesu přijímání nových legislativních aktů, které se této oblasti dotýkají. Důvodem této snahy je především značné množství specifíků, která pořádání kulturních akcí jako podnikání nese, a která nemusí být při pohledu zvenčí zjevná. Tato snaha pramení především z celé řady v poslední době přijatých legislativních aktů, které neúměrně zatěžují pořadatele kulturních akcí ve srovnání s ostatními podnikateli a mnohdy mohou dokonce další podnikání těchto subjektů existenciálně ohrožovat.

Mimo to je cílem FESTAS dopomáhat domácímu festivalovému prostředí k dalšímu rozvoji. Ať už formou vytváření platformy pro pravidelné setkávání a diskusi profesionálů z oblasti festivalového trhu, tak pořádáním workshopů, přednášek a konferencí.

V budoucnu se FESTAS zaměří také na společný postup hudebních festivalů v realizaci společensky odpovědných záměrů, jako jsou ekologické iniciativy přispívající ke snížení dopadů hudebních festivalů a další.